EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 27.4.2022
SWD(2022) 650 final

**ARBEJDSDOKUMENT FRA KOMMISSIONENS TJENESTEGRENE**

**RESUMÉ AF RAPPORTEN OM KONSEKVENSANALYSEN**

***Ledsagedokument til***

**Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv**

**om tredjelandsstatsborgeres status som fastboende udlænding (omarbejdning)**

{COM(2022) 650 final} - {SEC(2022) 200 final} - {SWD(2022) 651 final}

**Resumé**

**Lovgivningsinitiativ om revision af direktivet om fastboende udlændinge (Kommissionens arbejdsprogram for 2021)**

## A. Behov for handling

**Hvorfor? Hvad er problemstillingen?**

Hovedformålet med direktivet om fastboende udlændinge er at integrere tredjelandsstatsborgere, der er fastboende i medlemsstaterne. Dette er centralt for at fremme økonomisk og social samhørighed, som er et grundlæggende mål for EU. Med henblik herpå fastsætter direktivet betingelserne for, at tredjelandsstatsborgere, der har opholdt sig lovligt og uafbrudt i en medlemsstat, kan opnå "status som fastboende udlænding i EU". Som allerede fremhævet i kvalitetskontrollen vedrørende lovlig migration og gennemførelsesrapporten fra 2019 underminerer visse uløste problemer dog fortsat den fulde opfyldelse af direktivets mål. Navnlig følgende:

1) Der er en række **hindringer for at opnå status som fastboende udlænding i EU** for mange tredjelandsstatsborgere, som derfor ikke kan drage fordel af denne status, der gør det muligt at integrere sig i værtssamfundet.
2) Der er **hindringer for integrationen af fastboende udlændinge** på grund af manglende klarhed og konsekvens i de rettigheder, som denne EU-status giver.
3) Tredjelandsstatsborgere med EU-opholdstilladelse for fastboende udlændinge støder på en række **hindringer ved udøvelsen af retten til at flytte til og opholde sig i andre medlemsstater**.

**Hvilke resultater forventes der af initiativet?**

Initiativets **generelle politiske mål** er at:

1) sikre, at migrationsstrømmene i EU forvaltes effektivt gennem tilnærmelse og harmonisering af medlemsstaternes nationale lovgivning
2) sikre en retfærdig behandling af tredjelandsstatsborgere, der opholder sig lovligt i EU
3) styrke EU's konkurrenceevne og økonomiske vækst.

De **specifikke politiske mål** relaterer sig til de ovenfor nævnte væsentlige problemer og sigter mod at:

1) skabe et mere sammenhængende, effektivt og retfærdigt system til opnåelse af status som fastboende udlænding i EU
2) lette fastboende udlændinges ret til at flytte til og opholde sig i andre medlemsstater (mobilitet inden for EU)
3) forbedre rettighederne for fastboende udlændinge og deres familier.

**Hvad er merværdien ved at handle på EU-plan?**

Målet om at forbedre anvendelsen og effektiviteten af statussen som fastboende udlænding i EU kan ikke opfyldes af medlemsstaterne alene. En yderligere forbedring af disse fælles procedurer kræver handling på EU-plan. De ovenfor identificerede problemer vil sandsynligvis ikke forsvinde snart, og de hænger direkte sammen med de nuværende retsforskrifter. Navnlig kan der kun på EU-plan fastsættes effektive regler for mobilitet inden for EU.

## B. Løsninger

**Hvilke lovgivningsmæssige og ikkelovgivningsmæssige løsninger er overvejet? Foretrækkes en bestemt løsning frem for andre? Hvorfor?**

I konsekvensanalysen er der vurderet **fire løsninger** med forskellige niveauer af EU-indgreb.

- **Løsning 1** omfatter **ikkelovgivningsmæssige tiltag**, der har til formål at forbedre gennemførelsen af direktivet og fremme status som fastboende udlænding i EU.
- **Løsning 2** omfatter en **målrettet revision af direktivet** med henblik på at sikre lige vilkår i forhold til national status og forbedre fastboende udlændinges rettigheder, herunder mobilitet inden for EU.
- **Løsning 3** indebærer en **bredere revision af direktivet**, som omfatter foranstaltningerne i løsning 2 og desuden letter betingelserne for at opnå status som fastboende udlænding i EU.
- **Løsning 4** indebærer en **større lovgivningsmæssig revision af direktivet**, der indfører en fælles status for fastboende udlændinge i EU, afskaffer nationale ordninger og giver fastboende udlændinge ret til at færdes frit inden for EU.

Den **foretrukne løsning** er **løsning 3**. Den vil bidrage til at løse alle de identificerede problemer og forbedre den overordnede gennemførelse af direktivet. Den har den bedste sociale og økonomiske virkning og er den politisk mest gennemførlige løsning.

**Hvem støtter hvilken løsning?**

**Europa-Parlamentet** går ind for en lovgivningsmæssig revision af direktivet, der tager fat på alle de identificerede problemområder. Visse **medlemsstater** har udtrykt bekymring over en lovgivningsmæssig revision af direktivet, mens andre er åbne over for de ændringer, der indgår i løsning 2 og 3. Alle medlemsstater var imod en større revision. De fleste af de hørte **interessenter** (civilsamfundet, arbejdsmarkedets parter og andre repræsentanter for erhvervslivet samt eksperter i lovlig migration) går ind for foranstaltningerne i løsning 2 og 3.

**C. Den foretrukne løsnings virkninger**

**Hvilke fordele er der ved den foretrukne løsning?**

Den foretrukne løsning omfatter mange foranstaltninger, der vil afhjælpe de fleste af de identificerede mangler i direktivet på alle problemområder. Den foretrukne løsning forventes at have sociale og økonomiske fordele. De økonomiske fordele er baseret på den antagelse, at flere tredjelandsstatsborgere vil kunne opnå status som fastboende udlænding i EU med de dertil knyttede rettigheder, og en øget andel af tredjelandsstatsborgere ville flytte til en anden medlemsstat. Dette vil føre til højere skatteindtægter samlet set, øget produktivitet og forbrug og forbedret økonomisk vækst. Den foretrukne løsning vil skabe større overensstemmelse med Den Europæiske Unions Domstols retspraksis.

Endelig forventes den foretrukne løsning at være den bedst egnede til håndtering af interessenternes undertiden divergerende synspunkter (se afsnittet ovenfor) og derfor den politisk mest gennemførlige løsning.

**Hvilke omkostninger er der ved den foretrukne løsning?**

De anslåede omkostninger ved den foretrukne løsning omfatter følgende omkostninger for medlemsstaterne:

- administrative engangsomkostninger: 781 000 EUR
- tilbagevendende administrative omkostninger: 151 000 EUR
- overholdelsesomkostninger (engangsomkostninger): 452 000 EUR
- overholdelsesomkostninger (tilbagevendende omkostninger): 900 000 EUR.

Der anslås også følgende tilbagevendende omkostningsbesparelser (i gennemsnit hvert år):

- Medlemsstaterne: 24 500 EUR
- Tredjelandsstatsborgere: 1 145 000 EUR
- Virksomheder i EU 112 700 EUR.

**Hvordan påvirker den foretrukne løsning virksomhederne, herunder de små og mellemstore virksomheder og mikrovirksomhederne?**

Den foretrukne løsning vil hjælpe virksomhederne, navnlig foranstaltningerne til fremme af mobiliteten inden for EU. Arbejdsgivere og navnlig SMV'er vil drage fordel af adgangen til en større pulje af kvalificerede tredjelandsstatsborgere, der allerede opholder sig lovligt i EU.

**Vil den foretrukne løsning få væsentlige virkninger for de nationale budgetter og myndigheder?**

De ansvarlige nationale myndigheder vil skulle tilpasse de eksisterende procedurer og sikre overholdelse af de nye bestemmelser foranlediget af mekanismen for lige vilkår, de ændrede betingelser for at opnå status som fastboende udlænding i EU og foranstaltningerne for mobilitet inden for EU. Den foretrukne løsning medfører imidlertid en betydelig forenkling, som til en vis grad udligner de administrative omkostninger og overholdelsesomkostningerne.

**Vil den foretrukne løsning få andre væsentlige virkninger?**

Den foretrukne løsning vil have en positiv indvirkning på tredjelandsstatsborgere, der vil drage fordel af de foranstaltninger, der indfører lige vilkår. De vil have et reelt valg mellem EU-opholdstilladelsen for fastboende udlændinge og nationale opholdstilladelser for fastboende udlændinge, og de vil lettere kunne opfylde betingelserne for at opnå status som fastboende udlænding i EU og nyde godt af forbedrede rettigheder, herunder retten til mobilitet inden for EU, og muligheder for cirkulær migration.

**D. Opfølgning**

**Hvornår vil foranstaltningen blive taget op til fornyet overvejelse?**

Direktivets artikel 24 indeholder allerede bestemmelser om rapporteringsforpligtelser, dvs. at Kommissionen regelmæssigt skal aflægge rapport om gennemførelsen af direktivet i medlemsstaterne og foreslå ændringer, som den finder nødvendige. Dette princip vil også gælde for de ændringer, der foretages som led i revisionen af direktivet.